

A közösség építésze – M56 workshop

2015. május 14-15.

1. A helyszín

A Mészáros utca 56. szám alatti volt szervizépület különös adottságokkal rendelkezik, amelyek egyszerre jelentenek előnyöket és hátrányokat:

a. előnyök: nagy egybefüggő tér, tetőterasz, különleges kilátás a vasúti sínekre és a budai dombokra, különleges fényviszonyok, a külső térrel jól egybenyitható belső tér, a terjeszkedést potenciálisan elősegítő üres terek a szomszédos épületkomplexumban, erős vásárlóerő és számos hiányfunkció a környéken.

b. hátrányok: elszigetelt, kiesik a budapesti mentális térképről, az M56 tevékenységeit potenciálisan korlátozó domináns lakófunkció a környéken.

2. Az előadás

A május 14-én szervezett előadás számos tanulsággal járt: egyrészt kiderült, hogy az épület jelenlegi állapotában alkalmas nagyobb rendezvények befogadására is, másrészt, hogy bár az épület a városlakók mentális térképének perifériáján helyezkedik el, a 80 fős keretet könnyedén sikerült megtölteni, a KÉK (és az OFF-Biennálé) közönsége mobilizálható volt a Mészáros utcai eseményre. Az előadás további fontos tanulsága az amszterdami space&matter építésziroda legfontosabb üzenete: ahelyett, hogy egy új fejlesztési projekt egy fiktív, elképzelt közönségnek illetve felhasználóknak szól, megvalósítható a létező, artikulált és aggregált igényekre alapozó fejlesztés. A space&matter platformjai, amelyeket Budapesten is meghonosítani tervezünk, segítenek abban, hogy egy-egy új fejlesztés körül közösség jöjjön létre, és a közösség tagjai becsatornázzák erőforrásaikat, tudásukat, saját hálózataikat a fejlesztésbe.

3. A workshop

Az amszterdami space&matter iroda részvételével tartott workshop a következő feladatokra koncentrált:

- a. az épület lehetőségeinek feltérképezése: Milyen különleges helyzeteket kínál, milyen funkciókat sugall az épület? Melyek az épület legfontosabb pontjai és hogyan kapcsolódnak ezek a lehetséges programhoz?
- b. kapcsolódási pontok feltérképezése: Miként tud az épület kapcsolódni a környék különböző elemeihez: hogyan hozható létre térbeli és funkcionális kapcsolat a vasúttal, a környék intézményeivel, iskoláival, lakosságával?
- c. gazdasági és társadalmi fenntarthatóság: Miként hozható létre a gazdasági és társadalmi funkciók olyan együttese, amely miközben bevételt termel, megkülönbözteti a helyszínt más, kereskedelmi fókuszú helyektől? Hogyan támogathat az M56 fontos társadalmi törekvéseket? Hogyan tud integráló szerepet betölteni?
- d. láthatóság megteremtése: Hogyan helyezhető az M56 a budapestiek mentális térképére? Hogyan tehető láthatóbbá, elérhetőbbé, ismertebbé?

4. Javaslatok

A workshop által megfogalmazott javaslatok kitérnek a fejlesztési alapelvekre, a lehetséges funkciókra, az épület építészeti lehetőségeire és a következő lépésekre:

a. alapelvek

A space&matter nagyszerű amszterdami fejlesztéseitől inspiráltan a workshop az M56 **fokozatos fejlesztése** mellett érvelt: a megfelelő funkciók megvalósítása és a különböző, a helyhez potenciálisan kapcsolódó közösségcsoportok elérése különböző eseményeken, tevékenységek tesztelésén és az aktív közösségépítésen keresztül valósítható meg. Az épület jelenleg lehetőséget ad arra, hogy kezdetben egy üres platformként viselkedjen, amelyen különböző programok valósíthatóak meg és különböző társadalmi csoportok szólíthatóak meg. A környező lakosság igényeinek és érzékenységének feltérképezése is „próbaeseményeken” keresztül történhet. Jelenleg ilyen nyitott színtér még nem létezik Budapesten, így ez a fajta fejlesztői hozzáállás önmagában is kuriózumként szolgálhat.

b. lehetséges funkciók

Az épület környékének vidékies hangulata és a Déli pályauvar közelsége a vidékkel és Dunántúl tájaival való erős kapcsolat lehetőségét hordozza. A **vidékkel való szoros kapcsolat** pedig az étel témáját hozza be a tervezési folyamatba: az épület, a város közepén, de mégis félúton város és vidék között, megfelelő helyszínt adhat a különböző étel-tematikájú események és tevékenységek bevezetésére. Egyedi és sokszínű gasztronómiai színtérként, a termelői piac, étterem és start-up inkubátor

határmezsgyéjén mozog, mely egyaránt reagál a környékbeli családok igényeire és képes a helyszínrre vonzani a jelenleg Budapest belső kerületeiben mozgó közönségeket.

Souk, Athén

Egy „**food hub**”, amely magában foglalja Budapest és a környező vidék különböző társadalmi- és „táplálékrétegeit”: étteremmel, konyhastúdióval, saját tetőkerttel, mikro-sörfőzdével, ételfotó-műteremmel, „ételnyomtatóval”, kiállító- és workshopterekkel, termelői piaccal, vasárnap is nyitva tartó bolttal, wine&dine fesztiválokkal, ételbemutatókkal és szociális konyhával.

Egy „**food incubator**”, amely helyet ad különböző étel-témájú start-upoknak, hálózatba szervezi őket, bemutatkozási lehetőséget, és technológiai és logisztikai szolgáltatásokat nyújt.

c. építészeti lehetőségek

A **tér nyitottsága** az utca irányába felveti a külső térrel való erősebb kapcsolat igényét, a belső tér „külső térként” való használatának lehetőségét, például piacok számára. A tetőteraszok, megfelelő elérhetőség esetén szintén fontos elemei lehetnek a programnak. A könnyű parkolási lehetőség az épület mikro-logisztikai központ kapacitását erősíti. Az ipari jellegű környezet „nyersen” hagyása reflektálna a jelenlegi belsőépítészeti trendekre.

Mathallen, Oslo

d. első lépések: átmeneti hasznosítás

A kiforrott program kidolgozásához **tesztesemények** szükségesek, amelyek csak minimális befektetést, felújítást igényelnek: egy felhasználó-barátabb tér létrehozását, a balesetveszély elhárítását, az áramellátás stabilizálását, lámpák és mosdók installálását. A tér ideiglenes használatát lehetővé bútorok workshopok során megtervezhetőek és megépíthetőek. A tetőteraszokkal és az irodákkal való jobb összeköttetést is átmeneti lépcsők segíthetik. A tesztesemények előrevetíthetik az étel tematikáját.

Pop-up ételbár

A tesztesemények **különböző közönségeket** is meg tudnak szólítani. A környékkel való jó viszonyt megalapozandó, ezek az események a környékbeli igényeket is figyelembe kell, hogy vegyék: pl. közösségi terek családosok, fiatal szülők számára; workshopok az iskolák és a helyi intézmények részvételével; termelői piac illetve bolt; kulturális és gasztronómiai események, fesztiválok. A város más környékeiről érkezőket a strukturált, rendszeres programok: események, fesztiválok, vacsorák, workshopok, vetítések vonzhatják. A hely láthatóságát az események mellett a közösségi média különböző eszközei is biztosítják.

Pop-up étterem

Az **M56 átmeneti hasznosításának** beindításához szükség van tehát minimális felújításra, egy programszervező csapatra, online közösségi felületekre és egy láthatósági kampányra, szponzorkeresésre, engedélyekre és önkéntesekre.

KÉK – Kortárs Építészeti Központ
lakatlan@kek.org.hu
<http://lakatlan.kek.org.hu>

